

ERIKOISSELVITYS
SUPISTETUSTA HELSINGIN MAALAIKUNNASTA

*KIRKONKYLÄ, SKATTMANSBY, TOLKBY, ÖVITSBÖLE,
SILLBÖLE, VINICKBY, BRUTUBY, KVARNBÄCKA,
MARTINKYLÄ, BISKOPSBÖLE, LAPPBÖLE,
HÄMEENKYLÄ, KÄINBY ELI KEIMOLA,
RIPUKYLÄ JA SEUTULA*

YRJÖ HARVIA

Valtioneuvoston määräämä selvitysmies

Helsinki 1936. Työväen kirjapaino.

1. ASEMA JA MAASTO.

Jakamattomasta Helsingin maalaiskunnasta on tässä luettu supistettuun Helsingin maalaiskuntaan jääviksi seuraavat kylät:

Kirkonkylä (pääosa)	903 ha
Skattmansby	1,032 »
Tolkby	338 »
Övitsböle	275 »
Sillböle	343 »
Vinickby	547 »
Brutuby	617 »
Kvarnbacka	188 »
Martinkylä	476 »
Biskopsböle	348 »
Lappböle	576 »
Hämeenkylä	2,376 »
Käinby eli Keimola	1,249 »
Ripukylä	2,489 »
Seutula	2,099 »

Näitten kylien pinta-alan yhteenlaskettu määrä on siten 13,856 ha.

Kirkonkylään kuuluu kameraalisesti eräitä maita, jotka sijaitsevat kirkonkylästä erillään Tikkurilan kylän maitten välissä ja jotka selvitysmies ehdottaa siirrettäviksi muodostettavaan Tikkurilan kuntaan. (Kts. Mietintö N:o 12.) Nämä ovat Rekolan lahjoitusmaa, pinta-alaltaan 420 ha, sekä eräät kirkonkylän Backaksen verotaloon N:o 2 kuuluvat tilat, jotka sijaitsevat osin Korson alueella, osin Rekolan lahjoitusmaitten eteläpuolella ja joitten pinta-ala on yhteensä 113 ha. Näitten erillään olevien maitten pinta-alaa ei ole luettu ylläesitettyyn kirkonkylän pinta-alaan. Samoin siitä on jätetty pois sen kirkonkylän osan pinta-ala, mikä sijaitsee Keravanjoen itäpuolella ja jonka selvitysmies ehdottaa liitettäväksi kaupunkiin. Tämän pinta-ala on 65 ha.

Siinä tapauksessa, että supistettuun Helsingin maalaiskuntaan viedään, kuten selvitysmies ehdottaa, Kårbölestä eräitä osia, lisääntyy tämä pinta-alamäärä 319 ha:lla. Koko supistettu Helsingin maalaiskunta tulisi silloin olemaan pinta-alaltaan 14,175 ha.

Tässä mainitut kylät sijaitsevat jakamattoman kunnan pohjois-, luoteis- ja länsiosissa. Ne muodostavat yhdessä ehjän, hyvin pyöristetyn kokonaisuuden. Alueen suurin pituus pohjoisesta etelään on 18 km ja suurin leveys idästä länteen 14 km. Vesialuetta ei näillä kylillä ole, jollei oteta lukuun Vantaanjokea, joka juoksee aluksi tämän alueen tärkeimmän osan läpi ja sitten sen etelärajaa pitkin. (Kts. liitteenä olevaa karttaa).

Vantaanjoki lyö leimansa niinhyvin tämän alueen maastoon kuin sen asutukseen. Jokilaakso leviää useissa kohden laajaksi viljavaksi tasangoksi. Näin on asianlaita varsinkin joen yläjuoksun varrella alueen luoteiskulmalla. Täällä on laaja maanviljelijäasutus, joka on jossain määrin metsien ja kalliomaaston eristämä kunnan keski-osien eli vanhan kirkonkylän asutuksesta. Siinä kohtaa, missä jokilaakso alkaa kään-

tyä pohjois-eteläisestä suunnasta länsi-itäiseen suuntaan, on asutus jonkun verran taajempaa kuin ylempänä, muodostaen eräänlaatuisen keskuksen, jota yleensä kutsutaan Vantaaksi. Vantaasta ja jokilaaksosta länteen on Hämeenkyllän erillinen viljelys- ja asutusalue. Kun jokea pitkin lähestytään kirkonkylää, tullaan jakamattoman kunnan laajimmalle, vanhimmalle ja ennen tämän kunnan kaupunkilaistumista keskeisimmälle viljelys- ja asutusalueelle. Tästä vanhasta maanviljelysseudusta jää nyt vain Vantaanjoen pohjoispuolella oleva osa supistettuun kuntaan.

Asutus tällä alueella on yleensä maatalouden varassa elävää väestöä. Esikaupunkiasutusta ei tälle alueelle jäisi lainkaan.

2. MAANOMISTUSOLOT.

Maanomistusolot sillä alueella, joka selvitysmiehen ehdotuksen mukaan tulisi muodostamaan supistetun Helsingin maalaiskunnan alueen, eivät kaipa yhtä perusteellista selvitystä kuin se, mikä on esitetty kaupunkiin siirrettävistä alueista. Kameraaliset olot ja kameraalinen jaoitus on pääpiirteissään sama kuin Uudenmaan maanviljelysseuduilla yleensä. Mahdollisesti on pienimpien tilojen, sellaisten tilojen, joita tässä selvityksessä on kutsuttu asuntotiloiksi eli 1 ha pienemmät tilat, lukumäärä suhteellisesti jonkun verran suurempi kuin tavallisilla maanviljelysseuduilla, mutta maan osittamisesta esikaupunkiasutusta varten ei yleensä voi olla puhetta. Suurin määrä tällaisia tiloja on maarekisterin mukaan kirkonkylässä, mutta näistä on suurin osa Tikkurilan kuntaan siirrettävässä osassa. Eräitä tällaisia tiloja on myös siinä osassa kirkonkylää, mikä sijaitsee Keravanjoen itäpuolella. Jos näissä osissa olevat 1 hehtaaria pienemmät tilat luetaan pois, supistuu myös kirkonkylään jäävien asunto-tilojen määrä huomattavasti.

Taulukko, joka osoittaa, miten tilat suuruutensa mukaan jakaantuvat tämän alueen eri kylissä, voi kaikissa oloissa olla esittämisen arvoinen. Taulukko on seuraava:

Kylä tai tila	Tilojen lukumäärä									Yht.
	—0.5	0.5—1	1—5	5—10	10—15	15—25	25—50	50—100	100—	
	hehtaaria									
Kirkonkylä (pääosa)	26	14	29	8	4	8	10	3	1	103
Skattmansby	4	2	3	2	—	—	1	4	4	20
Tolkby	5	1	4	—	7	—	1	1	1	20
Övitsböle.....	4	1	6	6	5	1	2	1	—	26
Sillböle	9	4	7	—	—	—	1	2	2	25
Vinickby	5	1	1	—	1	—	—	2	2	12
Brutuby	11	2	2	4	3	1	3	5	1	32
Kvarnbacka	3	1	—	—	—	—	—	2	—	6
Martinkylä	5	4	1	—	—	—	3	5	—	18
Biskopsböle	5	6	1	2	1	1	1	2	—	19
Lappböle	2	2	2	—	1	—	2	—	3	12
Hämeenkylä	17	12	7	4	3	4	8	5	7	67
Käinby	9	4	8	1	2	1	—	9	5	39
Ripukylä	11	4	56	23	3	9	10	9	7	132
Seutula	7	4	11	12	4	3	11	3	5	60
Yhteensä	123	62	138	62	34	28	53	53	38	591

Senjälkeen kuin kaupungista pohjoiseen Tuomarinkylän kautta kulkeva uusi valtatie on valmistunut, mikä tie tulee supistetun kunnan alueelle sen eteläisimmässä kärjessä ja kulkee kirkonkylän kautta, on kieltämättä eräänlainen esikaupunkiasutuksen vaara alkanut uhata tämänkin alueen kaakkoista osaa, lähinnä siis kirkonkylää ja sen länsipuolella olevaa Skattmansbytä.

Kun maanomistajista mitä suurimmassa määrin riippuu, syntyykö esikaupunkiasutusta vai ei, on syytä todeta, minkälaatuisia maanomistajia enimmäin uhatuilla alueilla on.

Tässä kohden on huomattava, että Skattmansbyn eteläosa, joka esikaupunkiasutusta varten lähinnä voisi tulla kysymykseen, on Tammiston kartanon maata. Tämän omistaa Keskusosuusliike Hankkija, joka tilalla ylläpitää kasvinjalostus- ja koeasemaa. Sen pohjoispuolella on naapurina Backaksen tila, jonka taasen omistaa Osuusliike Elanto. On syytä edellyttää, että näille tiloille ei synny järjestämätöntä asutusta. Näitten tilojen pohjois- ja länsipuolella olevat maat, jotka ovat yksityisten hallussa, ovat jo siksi etäällä kaupungista ja valtamaantieltä, ettei sanottavia edellytyksiä esikaupunkiasutuksen leviämislle tänne toistaiseksi ole olemassa.

Sensijaan ovat kirkonkylän eteläosan maat yksityisten hallussa. Nämä maat kuuluvat yleensä kirkonkylän maanviljelijöille. Eräitä tällaisia tiloja on jo siirtynyt seudun alkuperäiseltä maanviljelijäväestöltä toisiin käsiin. M.m. omistaa maanviljelysneuvos Jakob Kavaleffin perikunta täällä erään maa-alueen. Tässä kohtaa, siis kirkonkylän eteläisimmässä kärjessä, on kieltämättä eräänlainen esikaupunkiasutuksen leviämisen vaara olemassa. Näin on asianlaita varsinkin siinä osassa, mikä on Keravanjoen itäpuolella ja joka välittömästi liittyy Tapaninkylän esikaupunkiasutukseen.

Keravanjoen itäpuolella olevat osat kirkonkylää kuuluvat kameraalisesti Riddars'in verotaloon N:o 5, Juns'in verotaloon N:o 6 ja Knapas'in verotaloon N:o 11. Nämä verotalot on nyttemmin jo ositettu useisiin tiloihin. Kokonaisuudessaan joen itäpuolella ovat Stenbacka, R. N:o 5⁶, pinta-alaltaan 0.25 ha, Rauhala R. N:o 5⁹, 0.49 ha, Tyynelä R. N:o 5¹⁰, 0.33 ha, Ojanko R. N:o 5¹¹, 0.16 ha, Koivumäki R. N:o 5¹², 0.664 ha, Åbersbacka R. N:o 5¹⁴, 0.216 ha, Kalliola R. N:o 5¹⁵, 0.108 ha, Kalliola I R. N:o 5²⁸, 0.0643 ha, Stenbacken R. N:o 5²⁹, 0.4397 ha, Suomela R. N:o 6¹, 0.51 ha, Katajamäki R. N:o 6², 0.25 ha, Österkulla R. N:o 6³, 13.81 ha ja Albertsro R. N:o 11¹⁸, 0.128 ha. Österkullaa lukuunottamatta ovat nämä tilat siis pinta-alasta päättäen selvästi asuntotiloja. Sitäpaitsi sijaitsee tällä puolen jokea osia tiloista Österäng R. N:o 5²³, Brobacka R. N:o 5²⁴, Riddars R. N:o 5²⁵, Riddars R. N:o 5²⁷, Juns R. N:o 6⁴, Knapas R. N:o 11²¹ ja Knapas R. N:o 11²⁶. Vielä on tällä alueella eräitä yhteisiä tiemaita.

3. VÄESTÖLOLOT.

Jakamattoman Helsingin maalaiskunnan asukasmäärä oli v. 1933 henkikirjojen mukaan 22,928. Niillä alueilla, jotka selvitysmies ehdottaa erotettavaksi tästä kunnasta joko siirrettäviksi kaupunkiin tai muodostettavaksi itsenäisiksi kunniksi, on kunkin alueen erikoisselvityksissä esitettyjen laskelmien mukaan kaikkiaan 20,121 henkeä. Supistetun Helsingin maalaiskunnan asukasluku olisi tämän mukaan v. 1933 ollut 2,758. Näin ollen voidaan laskea, että supistetun Helsingin maalaiskunnan asukasmäärä vuosina jaoitusmuutoksen voimaantulon jälkeen tulee olemaan noin 2,800.

Silmälläpitäen sitä, että jaoitusmuutoksen toteuttamisen yhteydessä on päätettävä supistetun kunnan kielellisestä luokituksesta on tarpeen saada tietoja myös siitä, miten tämän muutetun kunnan väestö tulee jakautumaan kielellisessä suhteessa. Tästä voidaan saada tietoja ainoastaan kirkonkirjoista. Kirkkoherranviraston antamien tietojen mukaan jakaantui väestö v. 1935 eri kylissä suomenkielisiin ja ruotsinkielisiin seuraavalla tavalla:

	Suomenk.	Ruotsink.	Yhteensä
Kirkonkylä	68	193	261
Skattmansby	161	55	216
Tolkby	12	63	75
Övitsböle	9	66	75
Sillböle	16	57	73
Vinickby	45	81	126
Brutuby	3	56	59
Kvarnbacka	6	34	40
Mårtensby	35	41	76
Biskopsböle	55	39	94
Lappböle	47	23	70
Hämeenkylä	190	150	340
Käinby eli Keimola	82	121	203
Ripukylä	260	183	443
Seutula	156	118	274
Yhteensä	1,145	1,280	2,425

Kirkonkylän asukasmäärästä on yllä vähennetty Kirkonkylään kuuluvan, mutta supistetun kunnan ulkopuolelle jäävän Korson asutuksen henkilömäärä.

Supistetun Helsingin maalaiskunnan asukasmäärä on siten kirkonkirjojen mukaan 2,425 Tästä on 47.2% suomenkielistä ja 52.8 % ruotsinkielistä väestöä.

4. TALOUDELLISET OLOT.

Supistettu Helsingin maalaiskunta tulee, kuten jo on mainittu, olemaan maanviljelijäväestön asumaa aluetta. Maatalous on siten tämän alueen taloudellisena pohjana. Maataloudesta ja sen sivuelinkeinoista saatavien tulojen ohessa nauttivat eräät varakkaammat maanomistajat korko- y.m. tuloja. Eräät verrattain huomattavat maatilat tämän alueen itäosissa ovat kuten aikaisemmin on esitetty kaupungissa toimivien suurten osuuskuntien hallussa, jotka kuitenkin käyttävät näitä tiloja maataloudellisiin tarkoituksiin.

Teollisuutta on alueella vain nimeksi. Vantaankosken partaalle Vantaan kylässä on sijoittunut pieni teollisuusryhmä. Valfr. V. Wahlbergin perilliset-niminen toimini ylläpitää täällä pientä sähkölaitosta, viila- ja trasselitehdasta sekä sahaa ja myllyä. Näitten eri laitosten palveluksessa oli v. 1933 14 työntekijää. Viilatehtaan vuosituotannon arvo oli samana vuonna 161,700 markkaa, trasselitehtaan 563,000 markkaa ja sähkölaitoksen tuotannon arvon ilmoitetaan olleen 21,400 markkaa.

Vastaisen supistetun Helsingin maalaiskunnan taloudellisesta pohjasta saadaan lisäselvitystä myös verotustilastosta. Tämä alue jakaantuu kunnallisverotusta varten kolmeen verotuspiiriin. Nämä piirit ovat Kirkonkylän, Vantaan ja Seutulan piirit. Näihin piireihin kuuluvat kylläkin eräät alueet, jotka selvitysmiehen ehdotuksen mukaan eivät tulisi kuulumaan supistettuun kuntaan, nimittäin Kirkonkylän verotuspiiriin Suutarinkylä ja Korson seutu sekä Vantaan piiriin Kårbölen kylä, mutta jos näillä alueilla verotetut tulot vähennetään sanotuissa verotuspiireissä verotetuista tuloista, saadaan vastaisen supistetun kunnan alueella verotetut tulot verrattain tarkkaan selville. Tyydyttävää aineistoa asian selvittämiseksi on olemassa vv. 1931—1933 verotetuista tuloista. V:ltä 1929 ja 1930 voidaan esittää vain arvioluku verotettujen tulojen loppusummasta. Edelläesitetyllä tavalla laskettuna olivat tämän alueen verotettujen tulojen määrät jaettuina eri tulo-ryhmiin olleet seuraavat:

Vuosi	Verotetut tulot						Yhteensä Smk.
	Talosta, tontista ja maasta		Elinkeinosta ja liikkeestä		Palkka- y. m. tulot		
	Smk.	%	Smk.	%	Smk.	%	
1929	.	.	.	.	.	.	n. 10,600,000
1930	.	.	.	.	.	.	n. 9,500,000
1931	4,346,200	48.0	209,000	2.3	4,496,300	49.7	9,051,500
1932	3,832,900	48.4	268,700	3.4	3,813,300	48.2	7,914,900
1933	4,100,000	48.6	484,100	5.7	3,860,400	45.7	8,444,500

Tulojen keskimäärä asukasta kohti on samoina aikoina ollut seuraava:

Vuosi	Supistettu Helsingin maalaiskunta Smk.	Nykyinen Helsingin maalaiskunta Smk.	Malmi— Tapanila Smk.	Kaupunki Smk.
1929	4,417	6,151	6,328	15,954
1930	3,958	5,477	6,359	14,600
1931	3,771	5,035	5,312	13,337
1932	3,298	4,330	4,570	11,223
1933	3,062	4,316	4,288	10,745

Verrattaessa vastaisen supistetun kunnan alueella asuvan väestön keskimääräistä tuloa asukasta kohti jakamattoman kunnan vastaavaan lukuun havaitaan, että tämän alueen tulot ovat nykyisen kunnan keskimäärää alemmat. Tosiasiallisesti on alueen väestön maksukyky kuitenkin korkeampi kuin nykyisen kunnan useimpien muitten osien, koska tulot täällä yleensä ovat n. s. vakautettuja omaisuudesta saatuja tuloja. Helsingin maalaiskunnassakin lieene sama tilanne ollut vallalla kuin maalaiskunnissa yleensä sikäli, että palkkatulot ovat tulleet tehokkaammin verotetuiksi kuin muut tulot ja varsinkin maataloustulot.

Mainittakoon tässä yhteydessä, että maataloustulojen verottamista varten toimeenpannussa vyöhykejaossa supistetun kunnan alue on ollut jaettuna kahteen vyöhykkeeseen. Ensimmäiseen vyöhykkeeseen ovat kuuluneet muut kylät paitsi Seutula, Ripukylä ja Käinby, jotka ovat kuuluneet toiseen vyöhykkeeseen. Ensimmäisessä vyöhykkeessä on hehtaarin tuotto arvioitu I luokan maasta 650, II luokan 575 ja III luokan 500 markaksi sekä toisessa vyöhykkeessä I luokan maasta 600, II luokan 520 ja III luokan 430 markaksi.

Tämän alueen osuus Helsingin nykyisen maalaiskunnan verotetuista tuloista on talousarviovuosina 1930—1934 ollut seuraava:

Vuosi	Nykyinen Helsingin maalaiskunta	Supistettu Helsingin maalaiskunta	
	Smk.	Smk.	%
1930	137,360,700	n. 10,600,000	7.7
1931	120,086,400	n. 9,500,000	7.9
1932	112,272,800	9,051,500	8.1
1933	101,445,800	7,914,900	7.8
1934	98,965,600	8,444,500	8.5

Viisivuotiskautena 1930—1934 on tämän alueen keskimääräinen osuus koko kunnan verotettujen tulojen määrästä ollut 8.0 %.

5. ALUEEN ASEMA KUNNAN HALLINNOSSA.

Esikaupunkiväestön kasvamisesta useimmissa Helsingin maalaiskunnan osissa on johtunut, että tämän kunnan alkuperäinen maanviljelijäväestö vähitellen on kadottanut vaikutusvaltansa kunnan hallinnossa. Nyt kysymyksessä oleva alue on kunnan piirissä suurin yhtenäinen alkuperäisen maanviljelijäväestön edelleen asuma alue. Sen väkiluku on kuitenkin enää vain 10.4 % kunnan väkiluvusta. Viimeksi toimituissa eli v:n 1933 kunnallisvaaleissa oli tässä piirissä 1,933 äänioikeutettua, mikä on vain 13.8 % kunnan kaikista äänioikeutetuista jäsenistä. Vaaleihin osaaottaneista oli 1,049 eli vain 16.4 % tältä alueelta. Vaaleissa annetuista hyväksytyistä äänistä tuli 781 eli 74.6 % ruotsalaisen kansanpuolueen, 140 eli 13.4 % sosialidemokraattisen puolueen ja 126 eli 12.0 % suomenkielisten porvarillisten puolueiden hyväksi. (Hylätty 2.) Tästä on ollut seurauksena, että maalaiskunnan valtuuston 41 jäsenestä vain 8 on tältä alueelta. Näistä on 1 valittu sosialidemokraattisen puolueen listoilta ja muut ruotsalaisen kansanpuolueen listoilta. On näin ollen luonnollista, ettei tämän alueen huomattavalta osalta ruotsinkielisellä maanviljelijäväestöllä enää ole sanottavaa harrastusta kunnan yleisten asioiden hoitoon.

Kunnan hallinnon sisäisessä piirijaossa on tämä alue tavallisesti jaettu kolmeen piiriin. Nämä ovat Kirkonkylän piiri, Vantaan piiri ja Seutulan piiri. Tämä jako ilmenee niinhyvin kunnan jaossa äänestysalueisiin ja verotuspiireihin kuin kunnallislautakunnan piirijaossa.

Vaaleihin osanotto voi siis tapahtua alueen piirissä. Samoin saa tämän alueen väestö kuten väestö muissakin kunnan osissa veroilmoituskaavakkeensa ja voi tehdä veroilmoituksensa alueen piirissä olevissa liikkeissä, joitten omistajain kanssa kunta on tehnyt tästä sopimukset. Muut kunnalliset asiat, kuten esim. veronmaksu, on toimitettava joko Malmilla tai kaupungin pankkeihin.

Kunnallisia laitoksia, kansakouluja lukuunottamatta, on tällä alueella ainoastaan kunnan toinen lastenkoti kirkonkylässä ja leikkaushuone niinkään kirkonkylässä. Sitäpaitsi on kunnan erään kättilöpiirin, läntisen piirin, kättilön asemapaikka tällä alueella, nimittäin Vantaan kylässä. Leikkaushuone sijaitsee Knapas-nimisestä tilasta erotetulla palstalla R. N:o 11². Tila on 1,680 m²:n laajuinen. Rakennus on 134 m³. Kiinteistön arvo on arvioitu kaikkiaan 13,360 markaksi.

6. KANSAKOULUT.

Jakamattoman Helsingin maalaiskunnan 35 kansakoulupiiristä jää supistettuun kuntaan 10 piiriä. Näistä 4 on suomenkielistä ja 6 ruotsinkielistä piiriä. Suomenkieliset piirit ovat Backaksen, Vantaan, Seutulan ja Hämeenkyln piirit ja ruotsinkieliset Kirkonkylän, Tolkbyn, Vantaan, Köningstedtin, Käinbyn ja Hämeenkyln piirit.

Näissä ovat seuraavat koulukiinteistöt:

Backas'in suomalainen kansakoulu. Tontin pinta-ala on 10,400 m², yksikköhinta 3 markkaa m²:ltä ja arvo 31,200. Tontista on puolet Elannon lahjoittama, toinen puoli on suullisen sopimuksen nojalla yhteismaasta luovutettu. Alue on vielä erottamatta. Koulurakennus, joka on kaksikerroksinen kivirakennus, on rakennettu v. 1926, 2,097 m³:n suuruisen ja laskettuna 260 markan mukaan m³:ltä 545,000 markan arvoinen. Halkovajan ja käymälän arvo on 14,000 markkaa ja kaivon 2,000 markkaa. Koko kiinteistön arvo on siten 592,200 markkaa. Irtaimiston arvo on 23,900 markkaa.

Vantaan suomalainen kansakoulu. Valtiolta vuokratulla maalla, kolmikerroksinen puurakennus v:lta 1921, 1,173 m³:n suuruinen, arvo à 160 markkaa m³:ltä 188,000 markkaa. Halkovaja ja käymälä 15,000 markkaa. Kaivo 2,500 markkaa. Kunnan omaisuuden arvo 205,500 markkaa. Kouluiirtaimistoa 24,764 markkaa.

Seutulän suomenkielinen kansakoulu. Tontti eroitettu Königstedtin tilasta. Tontin, R. N:o 4², pinta-ala 7,500 m², arvo à 1 markkaa m²:ltä 7,500 markkaa. Kaksikerroksinen puinen koulu- ja asuinrakennus v:lta 1901, 1,160 m³, arvo à 150 markkaa m³:ltä 174,000 markkaa. Sauna 13,000 markkaa, halkovaja ja käymälä 13,500 markkaa, kellari 5,000 markkaa, kaivo 2,000 markkaa. Koko kiinteistön arvo 215,000 markkaa. Kouluiirtaimiston arvo 28,422 markkaa.

Hämeenkylässä suomenkielinen kansakoulu. Tontti eroitettu Viljolasta, nyk. R. N:o 3²¹, pinta-ala 4,800 m², arvo à 3 markkaa m²:ltä 14,400 markkaa. Koulu- ja asuinrakennus v:lta 1931 kaksikerroksinen kivirakennus, 2,700 m³, arvo à 270 markkaa m³:ltä 729,000 markkaa. Halkovaja ja käymälä 13,000 markkaa. Kaivo 2,000 markkaa. Kiinteistön koko arvo 758,400 markkaa. Kouluiirtaimiston arvo 25,751 markkaa.

Kirkonkylän ruotsinkielinen koulu. Koulutontti eroitettu pappilasta, nyk. R. N:o 12^{3a}, pinta-ala 4,380 m², arvo à Smk. 4: — m²:ltä 17,520 markkaa. Rakennus yli-ikäinen puurakennus, 1,069 m³, arvo korkeintaan 40,000 markkaa. Ulkokuoneet 12,000 markkaa. Kaivo 1,500 markkaa. Koko kiinteistön arvo 71,020 markkaa. Kouluiirtaimiston arvo 19,020 markkaa. On kauan suunniteltu uuden talon rakentamista tälle koululle. Tontilla onkin jo uutisrakennuksen perustus.

Tolkbyn ruotsinkielinen kansakoulu. Koulutontti eroitettu Grotens'in tilasta, nyk. R. N:o 1¹ ja 1⁶, pinta-ala 6,337 m², arvo à 3 markkaa m²:ltä 19,011 markkaa. Koulu- ja asuinrakennus v:lta 1899, yksikerroksinen puurakennus, 830 m³, arvo à 150 markkaa m³:ltä 125,000 markkaa. Käymälä ja halkovaja 14,000 markkaa, kaivo 2,000 markkaa. Koko kiinteistön arvo 160,011 markkaa. Kouluiirtaimisto 16,988 markkaa.

Vantaan ruotsinkielinen kansakoulu. Koulutontti eroitettu Vinickbyn Hemmas'in tilasta, nyk. R. N:o 3¹, pinta-ala 5,200 m², arvo à 3 markkaa m²:ltä 15,600 markkaa. Koulu- ja asuinrakennus, johon alakoulu on sijoitettu, on v:lta 1896, yksikerroksinen puurakennus, 1,108 m³, arvo à 150 markkaa m³:ltä 166,200 markkaa. Halkovaja ja käymälä 8,000 markkaa, kellari 3,000 markkaa, pesutupa 4,800 markkaa, kaivo 1,000 markkaa. Koko kiinteistön arvo 198,600 markkaa. Tässä talossa vain alakoulu. Yläkoulu on vuokrahuoneistossa. Alakoulun irtaimiston arvo 2,902 markkaa ja yläkoulun 14,256 markkaa.

Königstedtin eli Sjöskogin ruotsinkielinen kansakoulu. Koulutontti eroitettu Seppälän tilasta, nyk. R. N:o 7³, pinta-ala 4,400 m², arvo à 1 markka m²:ltä 4,400 markkaa. Koulu- ja asuinrakennus v:lta 1925, kaksikerroksinen puurakennus, 1,178 m³, arvo à 180 markkaa m³:ltä 212,000 markkaa. Halkovaja ja käymälä 15,000 markkaa, kaivo 1,800 markkaa. Kiinteistön koko arvo 233,200 markkaa. Kouluiirtaimiston arvo 14,686 markkaa.

Käinbyn ruotsinkielinen kansakoulu. Koulutontti Backaksen tilan maalla, mutta erottamatta ja huudattamatta, pinta-ala 10,000 m², arvo 10,000 markkaa. Koulu- ja asuinrakennus, johon yläkoulu on sijoitettu, on v:lta 1924, kaksikerroksinen puurakennus, 1,133 m³, arvo à 180 markkaa m³:ltä 204,000 markkaa. Halkovaja ja käymälä 13,000 markkaa, kaivo 2,000 markkaa. Koko kiinteistön arvo 229,000 markkaa. Kouluiirtaimiston arvo 12,333 markkaa. Alakoulu toimii vuorahuoneistossa. Sen kouluiirtaimiston arvo on 1,276 markkaa.

Hämeenkylässä ruotsinkielinen supistettu kansakoulu. Koulutontti eroitettu Jussas'in tilasta, nyk. R. N:o 4¹, pinta-ala 5,000 m², arvo à 3 markkaa m²:ltä 15,000 markkaa. Kaksi koulu- ja asuinrakennusta. Toinen v:lta 1907,

yksikerroksinen puurakennus, 300 m³, arvo à 100 markkaa m³:ltä 30,000 markkaa. Toinen v:lta 1920, samanlainen, 1,005 m³, arvo à 180 markkaa m³:ltä 180,000 markkaa. Kaksi halkovajaa 11,500 markkaa, käymälä 5,500 markkaa, kellari 4,000 markkaa. Kiinteistön koko arvo 246,000 markkaa. Kouluiirtaimiston arvo 11,495 markkaa.

Kaikkien tässä lueteltujen kansakoulukiinteistöjen arvo on yhteensä 2,908,301 markkaa. Kouluiirtaimistojen arvo on vastaavasti 195,793 markkaa.

Mainittakoon tässä myös tiedot eri piirien kansakouluoppilaiden lukumäärästä lokakuussa vv. 1933 ja 1934:

Koulupiiri		V. 1933			V. 1934		
		Alak.	Yläk.	Yht.	Alak.	Yläk.	Yht.
Backas'in	suomenk. piiri	15	21	36	9	24	33
Vantaan	» »	13	24	37	16	23	39
Seutulan	» »	27	32	59	24	41	65
Hämeenkyän	» »	19	35	54	18	27	45
Kirkonkylän	ruotsink. piiri	11	23	34	11	25	36
Tolkby	» »	14	19	33	13	26	39
Vantaan	» »	12	29	41	12	21	33
Königstedtin	» »	14	23	37	13	24	37
Käinbyn	» »	15	14	29	13	20	33
Hämeenkyän	» »	7	18	25	5	14	19

Supistetun kunnan alueelle jäävien kansakoulujen oppilasmäärä oli siten v. 1934 379. Tämä oli 14.2 % kunnan koko oppilasmäärästä. Suomenkielisissä kouluissa oli oppilaita 182 ja ruotsinkielisissä kouluissa 197.

Supistetun kunnan alueelle jäävien koulujen menot ja tulot v. 1933 on esitetty oheellisessa taulukossa. Menojen loppusumma on Smk. 544,418: 85 ja tulojen Smk. 390,172: 80. Erotus on Smk. 154,246: 05 ja on siis se määrä, mikä mainittuna vuonna oli verotuksella koottavilla varoilla suoritettava alueen kansakouluja varten.

Supistettuun kuntaan jääviä koulurakennuksia varten on kunnalla vain kolme valtion lainaa. Toinen laina on jo v:lta 1906 ja on se otettu Tolkbyn ruotsinkielistä koulua varten (Laina N:o 1859 ent. lainausrahastosta). Siitä oli v:n 1934 lopussa maksamatta Smk. 2,848: 36. Toinen on v:lta 1930 ja on otettu Backaksen suomenkielistä koulua varten (Laina N:o 1636). Sen alkuperäinen määrä oli 177,000 markkaa ja v:n 1934 lopussa jällelläoleva määrä Smk. 173,128: 45. Hämeenkyän uutta suomenkielistä kansakoulua varten on otettu 34,000 markan valtion laina (Laina N:o 843), josta v:n 1934 lopussa oli jällellä Smk. 33,830: —.

7. KIRJASTO- JA MUU VALISTUSTOIMINTA.

Supistetun kunnan alueella on kunnan sekä suomen- että ruotsinkielisillä kirjastoilla useita lainausasemia. Suomenkielisen kirjaston lainausasemat ovat viime vuosina sijainneet Vantaan, Seutulan ja Hämeenkyän suomenkielisissä kansakouluissa ja ruotsinkielisen kirjaston lainausasemat Kirkonkylän ja Vantaan nuorisoseuratiloissa. Kirjastoja koskevat päätiedot ovat esitetyt, mitä suomenkieliseen kirjastoon tulee, Pakinkylän ja ruotsinkieliseen kirjastoon Malmi—Tapanilan liitosalueiden erikoisselvityksissä.

Kansakoulupiirien menot ja tulot vuonna 1933.

	Backas'n suomenk. koulu Smk.	Vantaan suomenk. koulu Smk.	Seutulan suomenk. koulu Smk.	Hämeen- kylän suomenk. koulu Smk.	Kirkon- kylän ruotsink. koulu Smk.	Tolkbyn ruotsink. koulu Smk.	Vantaan ruotsink. koulu Smk.	König- stedtin ruotsink. koulu Smk.	Käinbyn ruotsink. koulu Smk.	Hämeen- kylän ruotsink. koulu Smk.	Yhteensä Smk.
Menot:											
Opettajain palkat valtiolta	29,617: 80	33,300: —	31,568: 35	33,469: —	30,780: 60	28,489: 20	31,568: 35	27,840: 55	29,242: 75	34,395: 55	310,272: 15
» » kunnalta	6,960: —	6,960: —	6,960: —	6,960: —	13,020: —	13,020: —	6,960: —	6,960: —	6,960: —	6,960: —	81,720: —
Rakennusten kunnossapito	762: 75	1,244: —	4,223: 40	366: 60	1,109: 75	1,113: 35	1,821: 75	662: 80	1,694: —	4,843: 40	17,841: 80
Koulukalusto	—	1,271: 60	892: 65	—	2,452: 15	—	200: —	—	500: —	—	5,316: 40
Opetusvälineet	131: 60	159: 50	347: 45	280: 15	103: 95	63: 95	315: 05	126: 85	1,129: 10	423: 55	3,081: 15
Oppikirjat	531: 40	285: 75	605: 90	986: —	449: 10	1,231: 20	625: 05	710: 10	531: 45	878: 35	6,834: 30
Oppilaiden muut koulutarv.	512: 60	346: 45	397: 95	1,391: 80	750: 60	953: 85	963: —	542: 60	139: 80	344: 95	6,343: 60
» ravinto ja vaa- tetus	3,735: —	5,155: 50	5,351: —	4,520: —	5,356: 65	2,938: 25	5,266: 45	3,401: 75	2,729: 10	3,629: 65	42,083: 35
Lämpö	4,814: 50	5,000: —	3,341: 50	9,935: —	4,265: —	3,629: —	4,996: —	3,661: —	8,255: —	735: —	48,632: —
Valo	1,000: —	469: 20	286: —	766: 80	711: 95	159: 80	803: 95	479: 50	127: 25	1,063: 20	5,867: 65
Siivous	110: 70	792: 50	864: 55	3,816: 75	953: 60	551: 15	861: —	996: 25	504: 20	705: 50	10,156: 20
Vuokrat	—	—	—	—	—	—	4,000: —	—	1,500: —	—	5,500: —
Taloudenhoito	163: 70	41: 50	111: 20	111: 10	72: 95	38: 90	7: 40	86: 70	64: 95	71: 85	770: 25
Yhteensä	48,340: 05	55,026: —	54,949: 95	62,603: 20	60,026: 30	52,188: 65	58,388: —	45,468: 10	53,377: 60	54,051: —	544,418: 85
Tulot:											
Valtionapu opettaj. palkk.	29,617: 80	33,300: —	31,568: 35	33,469: —	30,780: 60	28,489: 20	31,568: 35	27,840: 55	29,242: 75	39,395: 35	315,271: 95
» rakennusten kun- nossap.	2,210: —	2,570: —	2,570: —	2,210: —	2,150: —	2,150: —	2,150: —	2,150: —	2,150: —	2,570: —	22,880: —
» muihin menoihin	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	52,020: 85
Yhteensä	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	390,172: 80

8. KÖYHÄINHOITO.

Jakamattoman kunnan 17 köyhäinhuonepiiristä on 4 tällä liitosalueella. Nämä ovat kolmas piiri, käsittäen Vantaan, Hämeenkytän ja Lappbölen, neljäs piiri käsittäen Seutulan, Käinbyn ja Ripukytän, viides piiri käsittäen Tolkbyn ja Övitsbölen sekä kuudes piiri, käsittäen Kirkonkylän ja Skattmansbyn.

Kunnan köyhäinhuonelaitoksista sijaitsee tämän alueen piirissä vain lastenkoti kirkonkylässä. Sen tonttina on Knapas'in tilasta erotettu tila R. N:o 11¹⁶, jonka pinta-ala on 4,750 m². Tontin arvo on laskettuna 4 markan mukaan m²:ltä 19,000 markkaa. Päärakennus samoinkuin lastenkotikin on lähes sadan vuoden vanha. Päärakennus on 500 m³:n suuruinen. Ikänsä vuoksi se on melkein arvoton. Kunnan kiinteistöluettelossa on pantu sen arvoksi 18,000 markkaa, vaikka rakennus on palovakuutettu 139,200 markasta. Talous- ja ulkokuonerakennuksia on 4 ja on niiden arvo yhteensä 28,000 markkaa. Koko kiinteistön arvo on siten 65,000 markkaa. Irtaimiston arvo on 29,474 markkaa. Lastenkodissa on sijaa korkeintaan 15 lapselle. Täällä on yleensä pidetty ruotsinkieliset lapset.

Tämän alueen köyhäinhuoneatarve ei sanottavasti eroa tavallisen maaseudun köyhäinhoidosta. V. 1934 esiintyneiden köyhäinhuoneotapausten erittely on esitetty Malmi-Tapanilaa koskevassa erikoisselvityksessä. Tästä havaitaan, että laitoshoitossa oli 25 miestä ja 32 naista sekä 7 lasta eli yhteensä 64 henkeä. Yksityishoidossa oli 5 lasta, sekä 1 mies ja 1 nainen. Muussa muodossa, siis pääasiallisesti kotiaivustuksen muodossa avustettiin 45 miestä, 71 naista ja 50 lasta eli yhteensä 166 henkeä. Kaikkiaan oli köyhäinhoidon nauttijoita tältä alueelta 237, mikä oli 8 % kunnan kaikista köyhäinhoidon nauttijoista. Tämän alueen köyhäinhuone aiheutti kunnalle v. 1934 316,560 markan menot.

9. TERVEYDEN- JA SAIRAANHOITO.

Supistetun kunnan alueeksi muodostuva osa jakamatonta kuntaa on nykyään sellaisenaan terveyssisarpiirinä, n.s. Vantaan-Seutulan piirinä. Terveyssisaren toimisto on Vantaalla. Toimistossa on kunnan irtaimistoa 3,713 markan arvosta.

Kätilöpiiri- jaossa on supistetun kunnan alue yhdessä Pitäjänmäen liitosalueen kanssa eri piirinä, n.s. läntisenä piirinä. Kätilön asuinpaikka on Vantaa.

Terveysten- tai sairaanhoitoa varten perustettuja kunnallisia laitoksia ei tällä alueella ole. Alueen väestön on käytettävä Malmilla olevia laitoksia. Kunnan sairaalassa v. 1933 hoidetusta 679 potilaasta oli 96 eli 14.1 % supistetun kunnan alueelta. V. 1934 oli 706 potilaasta 77 eli 10.9 % tältä alueelta.

10. ASUTUSTOIMINTA.

Kunnan lakimääräisen asutuslautakunnan toiminta on ulottunut myös siihen osaan Helsingin maalaiskuntaa, mikä tulee muodostamaan supistetun Helsingin maalaiskunnan. Tälle alueelle on myönnetty kaikkiaan 28 asutuslainaa, näistä Bis-kopsbölen 2, Ripukytään 12, Keimolaan 1, Seutulaan 5 ja Hämeenkytään 8. Kirkonkylän alueelle myönnetty 14 lainaa lienevät Korson alueelle sijoitettuja. Supistetun kunnan alueelle jäävien lainojen yhteissumma on Smk. 234,570: 73.

Kunnan asutuskassan omat varat olivat v:n 1934 tilinpäätöksen mukaan Smk. 14,583: 41.

Varsinaisen asutustoiminnan ohessa on kunta myös tukenut omakotitoimintaa välittämällä lainoja maatalousministeriön käytettävänä olevasta omakotirahastosta. Omakotilainoja on supistetun kunnan alueelle välitetty 2. Näitten maksamaton määrä oli v:n 1934 lopussa 20,000 markkaa.

Kunnan omakotirahaston omat varat olivat samana ajankohtana Smk. 1,825: 05.

11. MANTTAALIKUNNAN LAINAJYVÄSTÖ.

Helsingin maalaiskuntaa jaettaessa jää Helsingin kunnan manttaalikunnan lainajyvästö supistetun kunnan alueelle. Lainajyvästön rakennukset, joita on kaksi puurakennusta, sijaitsevat Helsingin pitäjän kirkon vieressä olevalla kirkonkylän yhteismaalla. Niitten arvoa ei ole arvioitu.

Tämän viimeistään 1700-luvun keskivaiheilla perustetun lainajyvästön toiminta on jo useita vuosikymmeniä supistunut vain lainajyvästön vilja- ja rahavarojen lainaamiseen. Jyvästön osakkailta ei siten miesmuistiin ole kannettu viljaosuuksia. Lainajyvästöstä on yksityiskohtaisempia tietoja päämietinnössä sivuilla 314—315.

Lainajyvästön kirjojen mukaan oli jyvästöllä v:n 1934 lopussa seuraavat varat:

Viljaa:

Ruista	234.15 hl.
Kauraa	704.07 »

Rahaa:

Lainattu velkakirjoja vastaan	Smk. 105,000: —
Talletuksia pankeissa	» 259,347: 40
Obligatioita	» 15,000: —

Yhteensä Smk. 379,347: 40

12. SUPISTETUN KUNNAN ALUE.

Tämän erikoisselvityksen alussa on lueteltu ne kylät, mitkä selvitysmiehen ehdotuksen mukaan tulisivat muodostamaan supistetun Helsingin maalaiskunnan. Muut luettelossa mainitut kylät tulisivat jäämään tähän kuntaan kokonaisina kameraalisina yksilöinä, paitsi kirkonkylä, josta eräät tilat ja tilanosat olisi liitettävä osin uuteen Tikkurilan kuntaan, osin kaupunkiin.

Niistä kirkonkylään kameraalisesti kuuluvista tiloista, mitkä tulisivat kuulumaan Tikkurilan kuntaan ja jotka maantieteellisesti sijaitsevat aivan erillään kirkonkylän muista tiloista, on tehty tarkemmin selkoa Tikkurilan aluetta koskevassa erikoisselvityksessä (kts. mietintö N:o 12, sivut 9—10). Varsinainen liitosehdotus ja sen perustelu on myös esitetty mainitussa selvityksessä (kts. siv. 25—28).

Mitä taas tulee niihin Keravanjoen itäpuolella kirkonkylän eteläkärjessä sijaitseviin tiloihin ja tilanosiin, jotka olisivat liitettävät kaupunkiin, niin on ne edellä lueteltu (kts. edellä sivu 5). Näistä on myös jo mainittu, että ne sijaitsevat Tapanilan esikaupunkiasutuksen välittömässä läheisyydessä. Ne ovat siten alttiimmat esikaupunkiasutukselle kuin kirkonkylän muut maat. Eräitä esikaupunkiasutukselle luonteensomaasia asuntotiloja on tälle alueelle myös jo syntynyt. Näissä oloissa näyttää olevan tarkoituksenmukaisinta nyt jo kaupungin ympäristön kunnallisen jaotuksen muutoksen yhteydessä liittää nämä maat kaupunkiin. Voidaan edellyttää, että niin pian kuin ryhdytään Tapaninkylän puolella järjestämään asutusta ja kiristämään vaatimuksia uutisrakennuksiin nähden, järjestämätön asutus nykyistä voimakkaammin rupeaa hakeutumaan tälle alueelle. Kaupunkiin liittäminen tulisi näin ollen joka tapauksessa ajanpitkään välttämättömäksi. Näitä alueita täytyy asema-kaavallisen yhtenäisyyden saavuttamiseksi suunnitella samalla kertaa kuin naapurikylät Tapaninkylä ja Suutarinkylä. Tällä tavoin saataisiin myös kirkonkylän kohdalla Keravanjoki kaupungin ja supistetun kunnan luonnolliseksi rajaksi. Näissä kohden on perustelu sama, mikä on johtanut ehdotukseen, että Suutarinkylä jo nyt liitetään kaupunkiin. (Kts. mietintö N:o 8 siv. 52.) Liitokseen voidaan soveluttaa kunnallisen jaotuksen muuttamisesta annetun lain 2 §:n 2 mom:n säännöksiä.

Kirkonkylän muu eteläinen kärki, mikä jää niemekkeeksi Vantaanjoen ja Kera-

vanjoen yhtymäkohdan väliin, on kieltämättä sellaisessa asemassa ja liikenneyhteydessä kaupunkiin ja Malmi-Tapanilan esikaupunkiasutukseen, että esikaupunkiasutuksen vaaraa täälläkin on olemassa. Toistaiseksi ei täällä kuitenkaan ole ollut havaittavissa tämänlaisen asutuksen oireita. Esikaupunkiasutus ei täällä myöskään voi paisua erikoisen laajaksi, sillä kirkonkylän maita on kummallakin puolen maantietä verrattain kapeat liuskat. Skattmansbyn puolelle ei, kuten aikaisemmin tässä selvityksessä on mainittu, tarvinne pelätä esikaupunkiasutusta syntyvän. Mikäli myöhemmin osoittautuisi, että maanomistajat kirkonkylän eteläosassa aikoisivat ryhtyä osittamaan maitaan asuntotiloiksi, olisi kiireellisiin toimenpiteisiin tämän eteläkärjen liittämiseksi kaupunkiin ryhdyttävä.

Paitsi niitä kyliä, mitkä mainitaan tämän selvityksen alussa olevassa luettelossa, jäisi supistettuun kuntaan, kuten alussa myös huomautettiin, osa Kårbölen kylää. Tähän kuntaan jäisivät sanotusta kylästä Majsvillan, R. N:o 1¹, Bergkulla, R. N:o 1², Fridhem, R. N:o 1³, Enbacka, R. N:o 1⁵, ja Abrams, R. N:o 1⁶, Sönersro, R. N:o 2², Fredens, R. N:o 2³, Rönnbacka, R. N:o 2⁵, ja Husbacka, R. N:o 2⁸, sekä Jönsas, R. N:o 6. (Kts. mietintö N:o 6 sivut 5 ja 25.) Koska nämä tilat jäävät supistettuun Helsingin maalaiskuntaan, ei niitä liitosta koskevissa päätöksissä kuitenkaan ole erikseen lueteltava.

Koska ehdotus Tikkurilan liitosalueella olevien kirkonkylän tilojen lukemisesta uuteen Tikkurilan kuntaan, kuten on viitattu, esitetään Tikkurilan aluetta koskevassa erikoisselvityksessä supistuu ehdotusten tekeminen tässä erikoisselvityksessä ainoastaan niitä kirkonkylän tiloja ja tilanosia koskevaksi, mitkä ovat liitettävät kaupunkiin.

Ehdotus on siis tässä se, että edellä luetellut kirkonkylän tilat Stenbacka, R. N:o 5⁶, Rauhala, R. N:o 5⁹, Tyynelä, R. N:o 5¹⁰, Ojanko, R. N:o 5¹¹, Koivumäki, R. N:o 5¹², Åbergsbacka, R. N:o 5¹⁴, Kalliola, R. N:o 5¹⁵, Kalliola I, R. N:o 5²⁸, Stenbacken, R. N:o 5²⁹, Suomela, R. N:o 6¹, Katajamäki, R. N:o 6², Österkulla, R. N:o 6³, ja Albertsro, R. N:o 11¹⁸, sekä ne osat Österäng-, R. N:o 5²³, Brobacka-, R. N:o 5²⁴, Riddars-, R. N:o 5²⁵, Riddars-, R. N:o 5²⁷, Juns-, R. N:o 6⁴, Knapas-, R. N:o 11²¹, ja Knapas-, R. N:o 11²⁶, nimisiä tiloja, mitkä sijaitsevat Keravanjoen itäpuolella, sekä näitten tilojen välissä olevat tie- ja muut yhteismaat sekä sanottuihin tiloihin kuuluvat vesialueet kaupungin ympäristön kunnallisen jaoituksen yleisen uudistuksen yhteydessä liitetään kaupunkiin. Kaupunkiin liitettävien maitten pinta-ala on pitäjänkartoilta laskettuna 65.07 ha.

Kun kirkonkylän vesialuetta Keravanjoessa ei ole jaettu, on rajaa käytäessä kaupungin ja supistetun Helsingin maalaiskunnan välillä sovellettava, kuten Tikkurilan kylää jaettaessa, heinäkuun 23 päivänä 1902 annettua lakia, joka sisältää määräyksiä väirajasta vedessä ja vesialueen jaosta (kts. mietintö N:o 12 sivu 24).

13. SUPISTETUN KUNNAN TALOUDELLISET TOIMEEN- TULOMAHDOLLISUUDET.

Otettakoon lopuksi tarkastettavaksi, onko supistetulla Helsingin maalaiskunnalla sellaisena, miksi se selvitysmiehen ehdotusten mukaan muodostuisi, riittävät edellytykset tulla toimeen itsenäisenä kuntana.

Supistetun kunnan talous tulee luonnollisesti olemaan jossain määrin riippuvainen siitä osuudesta, minkä kunta saa jakamattomana Helsingin maalaiskunnan varoista ja veloista. Selvitysmiehen ehdottaman taloudellisen välin selvityksen mukaan olisi supistettu kunta 10 %:lla oleva osallinen jakamattoman kunnan pesänjaossa. Supistettu kunta saisi luonnossa omaisuutta, joka otettaisiin huomioon tilityksessä, kiinteistöjä 2,987,291 markan ja hallintoirtoaimistoa 352,860 markan arvosta, eli yhteensä 3,313,151 markan arvosta. Lisäksi saisi supistettu kunta tilityksen ulkopuolella jakamattoman kunnan Silta- ja maantierahaston, jonka pääoma v:n 1934 lopussa oli Smk. 34,008: 15, sekä oikeuden käyttää supistetun kunnan alueelta kertyvät verojäämät.

Supistetulle kunnalle tulevista kiinteistöistä on suurin osa kansakoulukiinteistöjä. Näitä on 10. Muut kiinteistöt ovat lastenkoti kirkonkylässä ja leikkaushuone.

Hallintoirtoimistoon kuuluu myös jakamattoman kunnan ruotsinkielinen kirjasto kokonaisuudessaan. Sen arvo oli v:n 1934 lopussa kirjojen mukaan 96,860 markkaa. Selvitysmies on edellyttänyt, että supistettu kunta voisi sopia Tikkurilan maalaiskunnan kanssa, joka saisi jakamattoman kunnan koko suomenkielisen kirjaston, kirjastojen yhteisestä käyttämisestä siksi, kun kumpikin kunta on voinut hankkia myös kirjallisuutta toisella kielellä.

Senjohdosta, että supistettu kunta aluksi jäisi vaille kunnalliskotia, on selvitysmies ehdottanut, että supistetulle kunnalle välinselvityksessä vakuutettaisiin oikeus 10 vuoden aikana korvausta vastaan käyttää 10 paikkaa jakamattoman kunnan kunnalliskodin pääosastolla ja mielisairaiden vastaanotto-osastolla. Samoin vakuutettaisiin kunnalle oikeus 10 vuoden aikana korvausta vastaan käyttää 3 paikkaa jakamattoman kunnan sairaalan yleisellä osastolla. Edelleen supistettu kunta saisi 8 osuutta Tammissaaren piirimielisairaalaossa, 1 osuuden Hyvinkään pakkotyölaitoksessa ja 4 osuutta Mjölbolstadin keuhkotautiparantolassa.

Jakamattoman kunnan veloista olisi supistetun kunnan otettava vastatakseen ensinnäkin niistä kansakoululainoista, joita on otettu supistetun kunnan alueelle jääviä kouluja varten. Näitä on kolme, nimittäin laina N:o 843 Hämeenkylässä suomenkielistä koulua varten, v:n 1934 lopussa maksamatta Smk. 33,830:—, laina N:o 1636 Backaksen suomenkielistä koulua varten, Smk. 173,128: 45, ja laina N:o 1859 Tolkbyn ruotsinkielistä koulua varten, Smk. 2,848: 26, eli yhteensä kansakoululainoja Smk. 209,806: 71. Lisäksi olisi supistetun kunnan nimeen ja vastattavaksi jäävä Osuuskassojen Keskuslainarahastosta otettu frangilaina, jonka maksamaton määrä v:n 1934 lopussa oli Smk. 948,848: 50.

Siinä varojen ja velkojen tasoituksessa, mikä lain mukaan on suoritettava, jotta kukin kunta saisi sille tulevan osuuden jaettavan kunnan netto-omaisuudesta, tulee supistetulle kunnalle omaisuutta myös rahassa. Jos lopputilitys tehtäisiin v:n 1934 tilinpäätöksen pohjalla, olisi supistetulle kunnalle tuleva rahapääoma Smk. 276,413: 60.

Ottaen nyt huomioon ylläesitetyt supistetun kunnan osuudet jakamattoman kunnan varoista ja veloista, oikeudet käyttää jakamattoman kunnan kunnalliskotia ja sairaalaa, osuudet kuntainvälisissä laitoksissa sekä tämän kunnan osan tähänastisia menoja erittäinkin kansakoulutoimesta ja köyhäinhoidosta, voidaan supistetun kunnan ensimmäinen talousarvio suunnitella pääkohdissaan seuraavaksi:

M e n o t :

I.	Kunnallinen keskushallinto:		
	I. Kunnanvaltuusto	3,000: —	
	II. Kunnallislautakunta	3,000: —	
	III. Kunnantoimisto	30,000: —	
	IV. Verotustoimi	6,000: —	
	V. Tilintarkastus	1,000: —	
	VI. Erinäiset hallintomenot	4,000: —	47,000: —
II.	Yleiset yhteiskunnalliset järjestys- ja huoltomenot:		
	I. Oikeus- ja järjestystoimi	4,000: —	
	II. Asutustoimi	2,000: —	
	III. Yleinen sosiaalinen huolto	10,000: —	
	IV. Sekalaiset yhteiskunnalliset yleismenot	5,000: —	21,000: —
III.	Opetus- ja valistustoimi:		
	I. Kansakoululaitos (kts. sivu 11)	550,000: —	
	II. Kirjastolaitos	5,000: —	
	III. Muu valistustoimi	6,000: —	561,000: —

IV.	Terveystenhoito:		
	I. Yleishallintomenot.....	15,000: —	
	II. Sekalainen terveyden- ja sairaanhoito	5,000: —	20,000: —
V.	Köyhäinhoito:		
	I. Yleishallintomenot	5,000: —	
	II. Huolto (kts. sivu 12)	310,000: —	315,000: —
VI.	Kunnan kiinteistöt		—
VII.	Tiet		—
VIII.	Sekalaiset menot		10,000: —
IX.	Yleiset rahoitusmenot:		
	I. Velkojen korot:		
	Kansakoululainat	11,000: —	
	Keskuslainakassan laina	61,500: —	72,500: —
	II. Sekalaiset rahoitusmenot (Poistot)		100,000: —
X.	Pääomamenot:		
	I. Velkojen kuoletukset:		
	Kansakoululainat	1,100: —	
	Keskuslainakassan laina	37,600: —	38,700: —
		Yhteensä	1,185,200: —
T u l o t:			
I.	Kunnallisen keskushallinnon tulot		2,000: —
II.	Yleisten yhteiskunnallisten menojen korvaukset:		
	I. Valtion osamaksut ja avustukset	1,000: —	
	II. Sotilasperheiden huollon korvaus	5,000: —	6,000: —
III.	Opetus- ja valistustoimi:		
	I. Kansakoululaitoksen valtioavut	390,000: —	
	II. Kirjaston valtioapu	4,000: —	394,000: —
IV.	Terveystenhoito:		
	Valtionapu kättilön palkkaamiseen	5,000: —	
	» rokotukseen	200: —	5,200: —
V.	Köyhäinhoito:		
	I. Perunkirjoitusmaksut	1,500: —	
	II. Köyhäinhoidon korvaukset	20,000: —	21,500: —
VI.	Kunnan kiinteistöt		—
VII.	Tiet		—
VIII.	Rahoitustulot:		
	I. Korkoja	11,000: —	
	II. Koiravero	8,000: —	
	III. Kunnallisvero (85,000 äyriä à 8: 68)	737,500: —	756,500: —
		Yhteensä	1,185,200: —

Talousarviolaskelma osoittaa, että mahdollisuuksia pysyttää veroäyriä kannettava määrä supistetussa kunnassa alle 9 markan on olemassa. Vaikka todelliset menot ja tulot jossain määrin poikkeaisivatkin edellä huomioonotetuista määristä, eivät poikkeukset voi olla niin suuret, että ne oleellisesti muuttaisivat verorasitusta. Tämä tulee ilmeisesti joka tapauksessa olemaan helpompi kuin jakamattoman kunnan viimeaikainen verorasitus. Voidaan näin ollen todeta, että supistettu kunta voi tulla toimeen taloudellisesti itsenäisenä kuntana.

Liitosalueen raja
Inkorp. omröadets gräns
Kylän raja Bygräns
Ehdotettu kunnan raja
Färeslagen kommungräns
Ehdotettu kaupunkialueen raja
Färeslagen stadsgräns
Konsokoulu Raatokala
Palasema Brändstation
Valtion tie Statens väg
Kylä tie Byväg

Mittakaava Skala

